

1. Definicja Pisma Świętego.

Pismo Święte to zbiór ksiąg, które zostały napisane pod natchnieniem Boga. Stanowią one podstawę naszej wiary.

2. Podział Pisma Świętego

Pismo Święte dzieli się na dwie części:

Stary Testament- obejmuje okres od stworzenia świata, aż do narodzin Chrystusa. Składa się z 46 ksiąg, napisanych głównie w języku hebrajskim.

Nowy Testament opisuje działalność Pana Jezusa, życie pierwotnego Kościoła oraz mówi o czasach ostatecznych. Składa się z 27 ksiąg napisanych w języku greckim.

3. Autorzy Pisma Świętego.

Spisywanie ksiąg Pisma Świętego odbywało się na przestrzeni wielu wieków. Słowo Boże w nich zawarte przekazywane było najpierw ustnie, a następnie było spisywane. udział w powstaniu ksiąg miało bardzo wielu ludzi, z których tylko niektórzy są nam znani. Ponadto niektóre księgi, podpisane imieniem autora, miały w rzeczywistości wielu autorów, np. księgę Izajasza pisało kilku ludzi.

4. Natchnienie Pisma Świętego.

Wszystkich autorów Pisma Świętego łączyło jedno - natchnienie, którego udzielił im do pisania sam Bóg. Natchnienie to polegało nie na "podpowiadaniu" im, co mają pisać, ale na takim uzdolnieniu ich umysłów, by napisali prawdę o Bogu. Ludzie ci nie byli "mądrzejsi" od innych, nie wiedzieli więcej o otaczającym ich Świecie, niż inni. Dlatego to w Piśmie Świętym odnaleźć można wiele dziś już nieprawdziwych informacji, np. że Ziemia jest płaska, a Słońce jest małe i krąży po niebie! Tamci ludzie nie wiedzieli tyle, co dzisiaj wiemy dzięki odkryciom naukowym. Ale wiedzieli dużo o Bogu i to chcieli nam przekazać.

5. Czas powstania Pisma Świętego.

Pierwsze księgi Starego Testamentu powstały XII wieków przed narodzeniem Chrystusa, a ostatnie pismo Nowego Testamentu około setnego roku po narodzeniu Pana Jezusa. W przeciągu tego czasu oblicze

świata wielokrotnie się zmieniało; Bóg przemawiał do starożytnych Izraelitów językiem ich czasów, przemawiając inaczej do tych, którzy wędrowali z Egiptu na czele z Mojżeszem, inaczej do powracających z wygnania wraz z Ezdraszem. Inaczej też mówił Pan Jezus do ludzi Mu współczesnych. Pan Bóg, bowiem, chce przemawiać cło wszystkich ludzi językiem im zrozumiałym.

6. Inna nazwa Pisma Świętego.

Pismo Święte nazywa się często zamiennie Biblią. Słowo "Biblia" pochodzi z języka greckiego i oznacza "zwoje". W dawnych czasach nie znano formy książki, zaś teksty pisano na wstęgach papirusowych czy pergaminowych zwijanych potem w zwoje. Wszystkie księgi Pisma Świętego miały pierwotnie taki wygląd. Dzisiejsza forma książki jest znacznie późniejszym wynalazkiem.

7. Księgi Pisma Świętego.

Stary i Nowy Testament można podzielić no mniejsze jednostki w zależności od treści i gatunków literackich w nich zawartych. Wyróżnić można trzy podstawowe grupy:

Księgi historyczne - nazwa ta została nadana ze względu na treść. Księgi te opisują bowiem historię pewnych wydarzeń.

Księgi pouczające - mają charakter pouczeń o tym, jak odnosić się do Boga i innych ludzi, jak postępować w życiu.

Księgi prorockie - zawarte są w nich mowy proroków, którzy przemawiali w imieniu Boga.

8. Rozdziały i wersety w Piśmie Świętym.

Wszystkie księgi Pisma Świętego zostały podzielone na rozdziały i wersy. Dokonano tego, by łatwiej było znaleźć odpowiednie miejsce w Biblii. Podaje się wtedy nazwę księgi, zazwyczaj w postaci skrótów, następnie rozdział i po przecinku werset, np. Rdz 2,7 lub 1 Kor 1, 2-4.

9. Przekłady Pisma Świętego.

Pismo Święte, którym dziś posługujemy się, jest przekładem z oryginalnych języków biblijnych. Takich przekładów jest wiele, ale nie wszystkie są równie dobre. Nie jest bowiem łatwą sprawą przetłumaczyć na inny język, to co chcieli powiedzieć starożytni ludzie. Inną trudnością są języki biblijne, a zwłaszcza język hebrajski, w którym nie używa się w

pisowni samogłosek, co powoduje, jedno słowo można rozumieć wieloznacznie.

Najpopularniejszym dziś przekładem Pisma Świętego na język polski jest tzw. Biblia Tysiąclecia, wydawana w różnych szatach graficznych i formatach.

Rok liturgiczny to skrót historii naszego zbawienia. Przypomina nam o wydarzeniach z całego życia Pana Jezusa - od oczekiwania ludzi na Jego przyjście, aż do Jego Wniebowstąpienia i zesłania Ducha Świętego.

Rok liturgiczny rozpoczyna się w pierwszym dniu Adwentu i dzieli się na następujące okresy:

-Adwent- trwa około czterech tygodni i kończy się 24 grudnia, czyli w Wigilię Bożego Narodzenia. W tym okresie wspomina się oczekiwanie na przyjście Zbawiciela, jak i przygotowuje się na Święte Bożego Narodzenia. Kolorem liturgicznym tego okresu jest kolor fioletowy. Symbolami Adwentu są: wieniec z czterema świecami i świeca roratnia, symbolizująca Maryję.

-Okres Bożego Narodzenia- trwa od Wigilii Bożego Narodzenia do niedzieli po 6 stycznia, czyli do Święta Chrztu Pańskiego. Wspomina się w tym okresie przyjście na świat Pana Jezusa i Jego dzieciństwo. Kolorem liturgicznym jest w tym okresie kolor biały, zaś symbolami są szopka i gwiazda betlejemka.

-Okres zwykły (cz. I)- okres ten jest najdłuższym w ciągu całego roku liturgicznego (33 lub 34 tygodnie) i podzielony jest na dwie części. Wspomina się w tym okresie cuda i nauczanie Pana Jezusa. Część I okresu zwykłego rozpoczyna się w niedzielę po 6 stycznia i trwa do Środy Popielcowej. Kolorem liturgicznym jest kolor zielony.

-Okres Wielkiego Postu- trwa od Środy Popielcowej do Wielkiego Czwartku, czyli ponad 40 dni. W tym czasie wspomina się mękę i śmierć Pana Jezusa. Kolorem liturgicznym jest kolor fioletowy. W okresie tym nie śpiewa się pieśni o radosnym charakterze i nie śpiewa się słowa "Alleluja".

-Triduum Paschalne- to najważniejsza część całego roku liturgicznego.

Triduum Paschalne obejmuje wieczór Wielkiego Czwartku (pamiętka Ostatniej Wieczerzy i aresztowania Pana Jezusa), Wielki Piątek (pamiętka śmierci Pana Jezusa), Wielką Sobotę (pamiętka spoczywania Pana Jezusa w grobie) i Niedzielę Wielkanocną (pamiętka zmartwychwstania Pana Jezusa). Triduum Paschalne to jedno wielkie święto przejścia Pana Jezusa przez śmierć do życia.

-Okres Wielkanocny- trwa 50 dni, od Niedzieli Wielkanocnej do Niedzieli Zesłania Ducha Świętego. W tym czasie trwa radość ze zmartwychwstania Pana Jezusa. Kolorem liturgicznym jest kolor biały, zaś symbolami umieszczonymi w kościele są: paschał, krzyż z czerwoną stulą, baranek wielkanocny i figura Zmartwychwstałego Pana Jezusa.

-Okres zwykły (cz. II)- trwa od Uroczystości Zesłania Ducha Świętego do końca roku liturgicznego, czyli do początku nowego Adwentu. Kolor liturgiczny jest zielony, a wspomina się cuda i nauczanie Pana Jezusa.

W ciągu roku liturgicznego, niezależnie od okresów liturgicznych, przypadają różne uroczystości, święta oraz wspomnienia świętych i błogosławionych.

Znajomość tego wszystkiego jest szczególnie ważna dla lektora, gdyż na poszczególne okresy i dni przypadają odpowiednie czytania mszalne oraz używa się różnych tomów lekcjonarza.

Oto wykaz tych tomów i okres jaki obejmują:

Tom I- Okres Adwentu i Okres Bożego Narodzenia

Tom II- Okres Wielkiego Postu i Okres Wielkanocny

Tom III- Okres Zwykły (od 1 do 11 tygodnia)

Tom IV- Okres Zwykły (od 12 do 23 tygodnia)

Tom V- Okres Zwykły (od 24 do 34 tygodnia)

Tom VI- czytania w mszach o świętych

Tom VII- czytania w mszach obrzędowych, okolicznościowych i wotywnych

Msza święta

Msza święta jest pamiątką Ostatniej Wieczerzy, którą spożył Pan Jezus ze swoimi uczniami w Wielki Czwartek. Wtedy to uczynił chleb swoim Ciałem, a wino swoją Krwią. Msza święta to najważniejsza i najświętsza czynność liturgiczna.

Msza święta dzieli się na następujące części:

1)**Obrzędy wstępne**- mają nas przygotować do godnego uczestniczenia w całej liturgii mszy świętej. Składają się z takich oto elementów:

- Procesja wejścia.
- Uklęknięcie i ucałowanie ołtarza.
- Znak krzyża i pozdrowienie wiernych.
- Słowo wstępne.
- Akt pokutny.
- Śpiew "Panie, zmiłuj się nad nami."
- Śpiew "Chwała na wysokości Bogu."
- Modlitwa kapłana (kolekta).

2)**Liturgia Słowa**- czytane jest i wyjaśniane Słowo Boże. Ta część mszy świętej odbywa się przy ambonce, która nazywana jest "stołem Słowa".

Oto elementy Liturgii Słowa:

- I czytanie (najczęściej ze Starego Testamentu).
- Psalm responsoryjny.
- II czytanie (zawsze z Nowego Testamentu).
- Śpiew "Alleluja".
- Ewangelia
- Homilia.
- Wyznanie wiary.
- Modlitwa powszechna.

3)**Liturgia Ofiary**- podczas niej chleb i wino stają się Ciałem i Krwią Pana Jezusa. Ta część mszy odprawiana jest przy ołtarzu, zwanym też "stołem ofiary". Liturgia Ofiary dzieli się na trzy części:

- Przygotowanie darów ofiarnych.

- Modlitwa eucharystyczna.
- Obrzędy komunii.

4)Obrzędy końcowe- kapłan błogosławi i rozsyła lud. Ubogaceni Słowem Bożym i komunią świętą mamy być światłem w otaczającym nas świecie.

Obrzędy te składają się z następujących części:

- Ogłoszenia duszpasterskie.
- Pozdrowienie wiernych. - Rozesłanie wiernych.
- Procesja Wyjścia.

Zachowanie się w miejscu czytania

1)Przed mszą św. lektor kładzie lekcjonarz na ambonie. Czytania uprzednio przygotowane zaznaczone są wstążkami. Szukanie tekstów przed samym czytaniem jest denerwujące. Warto zapamiętać stronę w lekcjonarzu na wypadek przypadkowego wyciągnięcia wstążki.

2)Podchodząc do ambony idziemy równym krokiem, nie za szybko, ani nie za wolno - jeśli nie niesiemy Ewangeliarza, idziemy ze złożonymi rękami. Przed czytaniem jak i po czynimy skłon głowy w stronę Ołtarza.

3)Podczas czytania lekcjonarz może leżeć na ambonie lub można go trzymać w rękach, zwłaszcza jeśli lektor nieco gorzej widzi. Gdy lekcjonarz leży na ambonie, lektor powinien mieć dłonie złożone lub powinien je swobodnie położyć obok księgi.

4)Lektor powinien stać przy ambonie spokojnie - nie może przestępować z nogi na nogę, kołysać się i kręcić. Nogi powinny stać obok siebie i być nieco rozsunęte dla zapewnienia równowagi.

5) Przed rozpoczęciem czytania należy odpowiednio ustawić mikrofon, tak aby strumień głosu padał wprost na gałkę mikrofonu. Trzeba też ustawić mikrofon w odpowiedniej odległości od ust. Należy tu uwzględnić donośność swego głosu oraz siłę mikrofonu. Lektor powinien być dobrze słyszalny - źle, gdy czyta zbyt głośno lub zbyt cicho. Najlepszym sprawdzianem odpowiedniej głośności czytania i poprawności ustawienia mikrofonu jest opinia kogoś ze słuchaczy. Ustawianie mikrofonu trzeba przeprowadzić bardzo delikatnie, żeby nie powodować nieprzyjemnych dla ucha trzasków w głośnikach. Mówiąc przez mikrofon trzeba

szczególnie dbać o dykcję, ponieważ wzmacnia on nie tylko wypowiedziane słowa, ale również wszelkiego rodzaju błędy.

6)Podczas czytania bardzo ważny jest wzrokowy kontakt ze słuchaczami. Pierwszy raz ogarniamy słuchaczy spojrzeniem przed rozpoczęciem czytania, następnie po zapowiedzeniu tytułu księgi. Potem spoglądamy na ludzi, gdy w czytaniu występuje przerwa akapitowa. Patrzymy również na słuchaczy na końcu czytania, gdy mówimy "Oto Słowo Boże". Taki wzrokowy kontakt z ludźmi nas słuchającymi robi dobre wrażenie oraz mobilizuje lektora. Należy jednak pamiętać, aby patrzeć nie na jakąś konkretną osobę oraz aby nie patrzeć na słuchaczy bez podnoszenia głowy znad księgi. Wzrokowy kontakt jest poprawnie wykonany, jeśli lektor patrząc na ludzi wypowiada ostatnie słowa akapitu, a nie jeśli patrzy na nich w milczeniu.

7)Po przeczytaniu należy wrócić na swoje miejsce w prezbiterium. I tu również należy pamiętać, by nie odchodzić od ambony poprzez cofanie się w tył.

8)Wrażenie na wiernych robi nie tylko głos lektora, ale także jego wygląd, postawa i zachowanie się. Jeśli coś przeszkadza oczom słuchaczy, to i uszy niechętnie słuchają tego, co czyta lektor. Trzeba więc dbać o swój zewnętrzny wygląd i zachowanie w prezbiterium. Lektor powinien być nienagannie ubrany, uczesany oraz powinien godnie i spokojnie zachowywać się podczas liturgii.